

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Velicina naše zmage

Društvo narodov je preživelo v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek najtežje trenutke, mnogo težje in resnejše kakor so bili ob izstopu Japonske in Nemčije. Jugoslovanska spomenica o krivcih marseilleskega atentata se ni tikala Daljnega vzhoda s svojimi neurejenimi razmerami in tudi ne kakšne nemške načelne erakopravnosti, ali pa vojne za divji Gran Chaco v Južni Ameriki; šlo je za veliko več, šlo je za vso srednjo Evropo in s tem tudi za sam goli obstoj Društva narodov. Ako se ne bi bil v zadnjem trenutku ob skrajnem naporu vseh dosegljivo vsestransko zadovoljivi sporazum, bi se bila Jugoslavija gotovo zahvalila za golo čast, biti še nadalje članica takega Društva narodov, ki si ne upa obsojiti niti zločina, kakršen je bil marseilleski, z njo vred bi pa solidarno zapustile Ženevo tudi Češkoslovaška, Rumunija, Turčija in Grčija. Kaj bi pomenil po izstopu Japonske in Nemčije tak eksodus za to ženevsko institucijo, menda ni treba posebej razlagati. Od tu do popolnega razbitja bi bil le še en sam korak! Prav tako pa si tudi lahko predstavljamo položaj, ki bi bil v tem primeru nastal v Podonavju.

Madžarska je, podpirana po Italiji, bila še vse do ponedeljka dopoldne trdno prepričana, da jugoslovanska spomenica in razprava pred svetom Društva narodov ni tako resna zadeva, da je ne bi bilo mogoče zadržati z različnimi diplomatskimi manevri. Kdor pozna madžarsko revizionistično mentaliteto tako dobro kot jo poznamo mi Jugoslavlani, bi celo brez pomisleka lahko zapisal, da so se v Budimpešti na skrivaj celo veselili možnosti ženevskega poloma. Prepričati smo se mogli iz vsega dosedanjega, da je njihova zunanja politika igra na banke, zato bi stavili tudi na nevarno karto kaosa in eventualne vojne, saj bi samo po kakem več ko čudnem izidu krvavega razračunavanja lahko dosegli to, kar so si v svoji blazni slepi megalomaniji postavili za končni cilj, obnovitev nekdanje Ogrske. Toda tokom nedelje in zlasti ponedeljka so se lahko prepričali, da ostala Evropa ne misli tako, kakor oni in da tudi Italija ni vsemogočna, da so pred njo in nad njo še interesi celokupne Evrope in sveta, nad katerimi čuvata pred vsem dve večji in mogočnejši velesili, Francija in Velika Britanija, podprti v tem primeru tudi po tretji, orjaški Rusiji.

Prav gotovo se je tega zavedala v polni meri tudi Italija, ki je še v soboto in nedeljo skušala speljati ženevsko debato o jugoslovanski spomenici na mrtve tle, na katerih bi jo bila zavarovala trava »studijskih« komisij. Jugoslavija, mala antanta in balkanska zveza, podkrepjene po neomajni solidarnosti Francije in Rusije, so se tem manevrom g. Aloisia, g. Eckhardta ter g. Kanye uprle tako odločno, da je morala z vso svojo težo poseči vmes tudi Velika Britanija. Storila je to sicer res kot posredovalka, kot sila, ki hoče doseči tako rešitev, ki bo dala Jugoslaviji popolno zadoščenje in garancijo za bodočnost, Madžarski pa tudi možnost častnega izhoda iz zagate, toda niti ta skrajno pomirjevalni predlog ni mogel preko dejstva, da je krivda madžarske neovrgljiva in da se Jugoslaviji mora dati satisfakcija! Pod pezo tega pritiska se je morala vdati tudi velika Italija, zato za Madžarsko pač ni bilo nobenega izhoda več. Morala je kapitulirati in je kapitulirala. Pristala je na resolucijo, v kateri Društvo narodov obsoja marseilleski atentat in ugotavlja so-krivdo uradne Madžarske zanj, kakor tudi sklepa, da se s posebno konvencijo

Po velikem delu Društva narodov

Zaključek zasedanja v Ženevi — Prve konture dveh blokov v Evropi — Madžarski tisk besni na nasprotnike

ŽENEVA, 12. decembra. Sporazum, ki je bil dosežen v zadevi jugoslovanske spomenice, je nenadoma razgibal morečo atmosfero, ki je ležala zadnje dni nad Društvom narodov. Vse si je oddahnilo in priznalo, da je bilo storjeno veliko, naravnost zgodovinsko delo, ki je v zadnjem trenutku preprečilo nevarnost resnih konfliktov. Po oni predvčerajšnji veliki seji, ko je bil tik pred polnočjo dosežen sporazum, se je svet Društva narodov sestal samo še včeraj zjutraj k zadnji javni seji pred zaključkom zasedanja. Svet je sprejel na znanje dokumente o pristanku Velike Britanije, Italije, Nizozemske in Švedske, da sodelujejo s svojimi četami v Posaarju za časa plebiscita. Stroški, ki bodo nastali s temi četami, se bodo poravnali iz fonda za izvedbo plebiscita, v katerega sta dolžni vplačevati vzajemno Nemčija in Francija. S tem je bilo de-

lo sedanjega zasedanja Društva narodov končano. Svet je na tajni seji še sklenil, da bo prihodnje zasedanje odprto 12. januarja prihodnjega leta, torej dan pred plebiscitom v Posaarju. Večina delegatov je že včeraj zapustila Ženevo. Prvi je odpotoval madžarski zunanji minister Kanya s svojo delegacijo, ki je takoj po končani seji pohitela na kolodvor in zapustila Ženevo. Ostali delegati so pa odpotovali danes.

PARIZ, 12. decembra. Tudi danes še komentirajo francoski listi v Ženevi doseženi sporazum o jugoslovanski pritožbi. V tej zvezi razpravljajo pa tudi že o svetovni politiki bližnje bodočnosti. Bivši ministrski predsednik Daladier meni v dnevniku »L'Oeuvre«, da se je treba za sporazum zahvaliti samo želji po miru Jugoslavije in Madžarske. Treba je pa računati sedaj s tem, da se bo Madžarska tes-

neje naslonila na Poljsko in Nemčijo. Socialistični »Populaire« vidi celo že kristaliziranje dveh blokov. Na eni strani stoje Nemčija, Poljska in Madžarska, na drugi pa mala antanta, balkanska zveza in Francija. Italija se, kot se zdi, nagiba k prvemu bloku.

BUDIMPEŠTA, 12. decembra. Madžarski listi skušajo poraz Madžarske v Ženevi opravičiti ali zatusati. Posebno ostro napadajo turškega zunanjega ministra Ruždija beja, kateremu očitajo, da je pozabil na plemensko sorodnost Turkov in Madžarov ter jo izdal. Obenem opozarjajo tudi na to, da nihče od turške vlade še ni vrnil svoječasnega Gömbösevega obiska v Ankari. Lavalu zamerijo, da je vse preveč naglašal francosko-jugoslovansko prijateljstvo. Zelo ostro pa napadajo naposled tudi »boljševiškega agitatorja« Litvinova, dr. Beneša in Titulesca.

Francoska himna fašizmu

PREDSEDNIK ZUNANJEPOLITIČNE GA ODBORA BERANGER SLAVI V SUPERLATIVIH FAŠISTIČNI RIM.

RIM, 12. decembra. Pri svečanem odkritju spomenika francoskega književnika in politika Renéja Chateaubrianda v Rimu je govoril odposlanec francoske vlade in odbora lige »France-Italie«, predsednik odbora za zunanje zadeve senator Beranger je v superlativih poveličeval slavo fašistične Italije. Beranger je opisal najprej življenje in delo Chateaubrianda in dejal, da slavljence ni mogel poznati Mussolinijevega Rima, ako bi pa mogel videti sedanji Rim, bi bil nedvomno navdušen nad deli, ki so obnovila staro slavo in veličino in bi se divil atletskemu, avijatičnemu, pomorskemu in vojaškemu Rimu, ki ga je ustvarila fašistična revolucija gradeč moderne stavbe ter odpirajoč nove ceste in ulice, ki so dopolnile slavo in veličino carskega in papeškega Rima.

Nova Italija, ki je izšla zmagovito iz največje vojne, je vodena z Mussolinijevo roko od zmage do zmage in blagostanja, ki pridobiva priznanje vsega sveta. Ducejev veliki duh je odprl vse, pa tudi najdaljnje perspektive dvajsetega stoletja. Nato je izrazil potrebo, da se še nadalje dela za okrepitev vzajemnih vezi in za ohranitev večno živega plemena latinstva pri 80 milijonih Latincev, ki so ponosna garda zapadne civilizacije na prostoru od Jadranskega do Severnega morja. Svoj govor je zaključil z besedami:

v bodoče že vnaprej onemogoči vsaka ponovitev podobnih akcij.

Madžarska je s tem sama podpisala svojo obsodbo ter tako sama priznala svojo krivdo. Morda se bo komu zdelo vse to še premalo in je pričakoval hujših sankcij, toda pomisli naj, da je ta kapitulacija Madžarske prvi primer, odkar obstoja Društvo narodov in da je zmagala Jugoslavija daleč večja kakor kate-
rakoli, ki jo je kdaj dosegla kak članica Društva narodov v tej ženevski instituciji! Pomislimo samo na veliko Kitajsko ali na Nemčijo, ki sta morali iz Ženeve

»Zvesti svojim prvim pokojnim in geniju naših prerokov ne bomo nikdar nehali delati skupno od Pariza do večnega Rima, da izpolnimo in dopolnimo program italijansko-francoskega prijateljstva. Vemo, da bo v kratkem naš zunanji minister Laval vaš gost, gost vsega Rima in vse Italije. Prepustimo s popolnim zaupanjem diplomatom in politikom, da delajo in bodimo prepričani, da bodo našli geometrijsko točko za francosko-italijansko sodelovanje, ki si ga vsi tako želimo. Zahvaljujemo se vam, duce, da ste v vašem Rimu postavili kip našega Chateaubrianda, ki bo vzhičen od slave in veličine starega Rima pozdravljen novi in ne manj veličastni spomenik univerzalnosti in večnosti tega latinskega mesta.«

Konference v Ženevi

ŽENEVA, 12. decembra. Zunanji ministri držav male antante, Titulescu, Beneš in Jevtić so imeli včeraj konferenco v hotelu »Berg«. Konferenci je predsedoval Titulescu. Ministri so razpravljali o položaju, ki je nastal po uspehu jugoslovanske spomenice proti Madžarski. Med 10. in 11. uro sta se pa sešla v istem hotelu Jevtić in francoski zunanji minister Laval. Razgovorjalo sta se o vprašanjih francosko-ruskega sporazuma, kakor tudi o Lavalovem potovanju v Rim. Kakor se zatrijuje iz poučenega

praznih rok! Samo v tej primerjavi je mogoče docela doumeti veličino naše zmage. Na Društvu narodov pa je sedaj, da poskrbi za to, da se sklepi resolucije tudi uresničijo. Ako se to zgodi — in zgodilo se bo, za to bomo poskrbeli — potem bodo plodovi naše zmage postali kmalu vidni tudi v praktičnem, ne samo moralnem oziru. Jugoslavlani smemo zato biti upravičeno ponosni na svojo delegacijo in pred vsem na svojega velikega zunanjega ministra g. Jevtića.

-r.

vira, bo obiskal Laval Rim še pred Božičem.

HESSOVO POTOVANJE V PARIZ.

PARIZ, 12. decembra. »Echo de Paris« poroča iz Berlina, da je Hitlerjev namestnik Rudolf Hess odločil na poznejši čas svoj že napovedani obisk v Parizu, in to zaradi tega, ker je bil v Ženevi podpisan francosko-ruski protokol, ki je silno ozlovoljil Nemčijo. Uradno pa poročajo iz Berlina, da je ta vest neresnična, ker bo Rudolf Hess na vsak način odpotoval v Pariz še koncem tega tedna. Njegovo potovanje bo sicer zasebnega značaja, vendar je gotovo, da se bo sešel s Flandinom.

ROMANJE V PEŠTO.

DUNAJ, 12. decembra. Zvezni kancelar dr. Schuschnigg se je včeraj vrnil s Tirolskega in bo danes ali jutri odpotoval v Budimpešto.

LAVAL JE ODPOTOVAL.

ŽENEVA, 12. decembra. Francoski zunanji minister Laval je odpotoval včeraj popoldne v Pariz.

ŽID POMOŽNI PODTAJNIK D. N.

ŽENEVA, 12. decembra. Svet Društva narodov je pred svojim odhodom potrdil imenovanje svetnika sovjetskega poslanstva v Parizu Rosenberga za pomožnega podtajnika Društva narodov.

VOJNA V GRAN CHACO.

LA PAZ, 12. decembra. Bolivajska vlada je odredila splošno mobilizacijo zadnjih pomožnih letnikov. Iz tega sledi, da namerava nadaljevati vojno proti Paragvaju, dasi je bila že popolnoma izgnana iz Gran Chaca.

POLJSKI ŽIDI SE SELE V RUSIJO.

VARŠAVA, 12. decembra. Mnogo poljskih Židov je zaprosilo sovjetsko vlado za dovoljenje, da se naselijo v sovjetski židovski koloniji Virobidžanu na Daljnem vzhodu. Sovjetska vlada je naseljevanje dovolila in bo v kratkem odpotovalo v Rusijo 300 rodbin poljskih Židov.

NOBLOVA NAGRADA ZA MIR.

PARIZ, 12. decembra. »Petit Parisien« poroča iz Osla, da je bil del letošnje Noblove nagrade za mir v iznosu 7000 funtov podeljen predsedniku razorožitvene konference Arturju Hendersonu, ostali del pa Angelu Normanu, avtorju knjige »Velika iluzija«.

Ruhar

Dnevne vesti

DRUŠTVOM V MESTU IN NA DEŽELI! Odkar je uveden davek na oglase, ne more noben list več brezplačno objavljati nobenih naznanil o raznih društvenih prireditvah, veselicah itd. Zaradi tega so take notice plačljive. To smo povedali že ponovno, a še vedno prejemamo iz mesta in z dežele vsak dan prošnje za objavo obvestil o raznih društvenih prireditvah, veselicah, igrah itd., ki jih seveda ne moremo objaviti, ker ne vemo, ali jih bodo naročniki plačali ali ne. Mimo tega ima uprava z izterjevanjem plačil za take notice skoraj vedno velike slinosti in več stroškov kakor znaša račun. Zato opozarjamo ponovno, naj se vse take objave pošiljajo upravi, ne uredništvu in naj se, kadar je le mogoče, plačajo takoj pri izročitvi.

Rojstni dan viteškega kralja Aleksandra I. Zagrebška trgovinsko-industrijska zbornica je izdala apel na zagrebške trgovce in na vsa pridobitna podjetja, naj na dan 17. decembra, kot spominski rojstni dan blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja počiva ves dan zaprte, prav tako pa tudi vse delavnice delo v trgovinah in obratih in naj bodo trgovine ves dan zaprte, vse delavnice in vsi industrijski obrati. Da pa se zato regresirajo v nedeljo, 16. t. m., ko lahko v smislu člena 47, odstavka A, točke 2, poslujejo ves dan, kakor običajni delavniki.

Morda bo kdo prebral in premislil? V veliki kazinski dvorani je te dni razstava slikarjev in kiparjev mariborskega Umetniškega kluba »Brazde«, Jiraka, Kosa, Koširja, Sirkarja in Stovička. Ko so razstavljali drugi, je bilo zanimanja več. Menda velja tudi za naše mariborske likovne umetnike pregovor starih Latincev: »Nemo propheta in patria!« In vendar Maribor brez likovne umetnosti ne bi bil tisto drugo slovensko središče, kakor je! Zlasti pa pogrešamo na razstavi tiste, ki bi bili po svoji izobrazbi, družbenem položaju in gnotnem stanju prvi poklicani podpirati tudi ta narodna stremjenja. Kar neverjetno se zdi človeku, ako vidi na razstavi preproste delavce, borne uradnike in uradnice, revne dijakke itd., ne vidi pa naših odvetnikov, notarjev, zdravnikov, inženjerjev in drugih ljudi akademskih poklicev, kakor tudi ne zastopnikov gospodarstva in finance, bančnih in podobnih ravnateljev ter uradnikov, velikih in srednjih trgovcev in podobnih. Ako pa pride kak nemški Žid ali agent s slikami drugih, se tudi v sedanji krizi še vedno najde kak tisočak za — tujo umetnost. O, ko bi Slovenci bili v dejanjih to, kar smo po jeziku! In Maribor ima 35.000 prebivalcev...

S kongresa Zveze jugoslovanskih mest. V Kragujevcu se je pričel preteklo nedeljo dopoldne kongres Zveze jugoslovanskih mest, ki so se ga udeležili predstavniki skoro vseh avtonomnih mest v državi. Obmejni Maribor zastopa na kongresu župan g. dr. Franjo Lipold. Po pozdravu in spominski besedi o blagopokojnem viteškem kralju ter po izraženi vdanosti in prisegi zvestobe novemu kralju se je razvila obširna razprava o vseh aktualnih zadevah komunalne politike in je bila sprejeta tudi daljša resolucija. V tej resoluciji naprošajo zbrani župani jugoslovanskih mest finančnega ministra, naj dovoli posameznim mestom uvedbo začasnih dajatev na breme premožnejših slojev za omiljenje brezposelnosti. Tudi zahtevajo v resoluciji spremembo zakona o cestah, nadalje omiljenje določbe glede izenačenja prejemkov občinskih uslužbencev z državnimi itd.

Državna pomoč po toči prizadetim krajem. Letošnje poletje so nekateri kraji na področju okrajnega glavarstva Maribor levi breg utrpeli veliko škodo po raznih vremenskih nesrečah. Kraji, kjer je škoda največja pa bodo dobili še pred letošnjim Božičem preko okrajnega glavarstva primerno podporo.

Izpolnjena želja in potreba. Zaman so vsa leta prebivalci pri Sv. Duhu na Ostrnem vrhu moledevali in prosili za kredit, s katerim bi popravili in zboljšali vodovod, ki se je pred leti pokvaril. V poletnem času so bili po več tednov brez vode in so jo morali nositi zase in za živimo težko iz doline. Za zadevo vodo-

voda pa se je energično zavzel letos spomladi okrajni glavar g. dr. Ivan Senekovič, ki je izposloval pri banski upravi primeren kredit, s katerim bodo popravili vodovod. Prebivalstvo je okrajnemu glavarju zelo hvaležno za njegov trud in z velikim veseljem pomaga pri popravilih vodovoda.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesja in osvoboditev od občutkov tesnobe.

Avstrijski begunci iz Jugoslavije so se izkrcali. Preteklo nedeljo popoldne so se izkrcali v Bremeu avstrijski narodno-socialistični begunci, ki so preživeli 4 mesece v Jugoslaviji. Iz Bremena je odpotovala prva skupina v Stuttgart, druga v Hamburg, tretja pa v Berlin. Nemški narodni socialisti niso pripravili svojim avstrijskim tovarišem nobenega sprejema in tudi listi niso o njihovem prihodu ničesar poročali.

Statistika tujkega prometa v naši državi. Odsek za turizem pri ministrstvu trgovine in industrije je izdelal zanimivo statistiko, iz katere posnemamo, da je obiskalo v letošnji sezoni naše primorske, alpinske in subalpinske kraje ter razna kopališča in planinske postojanke skupno 775.071 tujcev s 4 milijone 116.484 prenočinami. Od tujcev je bilo 572.550 Jugoslovancev in 202.521 drugih državljancev. Največ tujcev je bilo iz Avstrije.

Nova meteorološka postaja. Pri Sv. Jeleni pri Čakovcu so pričeli graditi novo meteorološko postajo, ki bo služila proučevanju vremenskih razmer Medmura.

Nova uredba o odpiranju in zapiranju trgovin. Jutri, v četrtek, 13. t. m., bo uveljavljena nova odredba banske uprave o odpiranju in zapiranju trgovin. Po tej uredbi smejo biti odprti trgovinski poslovni lokali poleti od 7.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure, pozimi pa od 7.30 do 12.30 in od 14.30 do 18.30.

Tretji zgodovinski večer bo v četrtek 13. t. m. ob 20. uri v čitalnici Študijske knjižnice. Dnevni red: »Podravje v novejši zgodovini in narodopisni literaturi.« Vsi člani ZDM vabljeni!

Ljudska univerza v Mariboru. V petek 14. decembra se zaključijo prireditve tega leta z zelo zanimivim predavanjem. »O bodočnosti letalstva« bo predaval univ. prof. dr. Kurt Wegener, brat onega Wegenerja, ki se je tako tragično ponesrečil na svoji ekspediciji v Grönlandijo. Znameniti raziskovalec bo razmotrival na podlagi mnogih skioptičnih slik položaj in razvojne zmožnosti zračnih ladij, aeroplanov, jadralnega in stratosfernega poleta.

Jakob Petelin Gallus. 1550—1591, eden naših največjih rojakov, je med komponisti šestnajstega stoletja poleg Palestrine in Orlanda Lassa med najmarkantnejšimi tedanjega vokalnega stila. Znamenit je zlasti po svojih motetih, ki spadajo pač med najlepše, kar je producirala njegova doba v tej umetniški formi. Eno najglobljih, »Ecce quomodo moritur iustus«, poje zbor Glasbene Matice na svojem spominskem koncertu 17. t. m. Nihče naj ne zamudi te svečane prireditve predvsem že zaradi tega, ker je ves čisti dobiček namenjen kot prispevek za spomenik našemu velikemu pokojnemu kralju.

Vodstvu mestnega avtobusnega prometa. Zadnje čase vozita na progi štev. 1 od Glavnega trga do vojašnice kralja Petra in obratno ob lepih dnevih pred osmo uro jutraj običajno dva avtobusa, ob slabem vremenu pa čisto samo eden, tako, da morejo celo taki, ki imajo mesečne karte, peščiti v mesto. Ali ni mogoče v tem primeru napraviti reda?

Radio Ljubljana. Spored za četrtek 13. t. m. Ob 12.15: operetne pesmi na ploščah; 12.50: poročila; 13: čas, plošče; 18: iz raznih dežel; 18.20: smuška ura ljubljanske zimsko-sportne podzveze; 18.50: srbohrvaške narodne pesmi na ploščah; 19: srbohrvaščina; 19.30: nacionalna ura; 19.55: jedilni list, program za petek; 20: prenos iz Beograda; 22: čas, poročila; 22.15: radio orkester.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih živčnih bolečinah v kolkih, usedu (»Henschu«) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda posebno v srednjih letih in starostni dobi, izborno čistilno sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mestna podjetja, avtobusni promet, sporočajo cenjenemu občinstvu, da bodo vozili v nedeljo 16. t. m. zaradi prisege vojaških obveznikov na Tezno avtobusi vsakih 5 minut. Cena za tja in nazaj 4 Din. Prodaja vozniških listkov na Glavnem trgu.

Streliška družina na Pobrežju opozarja svoje članstvo, da redno posejajo strelske vaje. Streljanje bo razven rednega, vsako nedeljo popoldne od 9. ure naprej, tudi danes 12. decembra od 7. ure zvečer pri Renčlju. Za nadaljnji raspored bodo služili posebni urniki.

Mladinska slavnost kot poklonitev spominu blagopokojnega kralja Aleksandra I. in Petra II., novega vladarja, ki bo v nedeljo 16. t. m. v uniojski dvorani ob 15. uri v prid revnim učencem, bo imela na programu razen pevskih zborov, deklamacij tudi izvirne simbolične nastope, alegorične slike ter nastop priljubljenih malih harmonikarjev PRK. Odbor najvljudneje vabi cenjeno občinstvo, da žrtvujejo poldrugo uro tej dobrodelni prireditvi in pomaga s prispevkom obuti in obleči ubogo deco za zimo.

»Obrazi gor.« — Tak je naslov predavanja, ki ga bo imel v sredo 19. t. m. v dvorani kina »Apolo« naš znani predavatelj in alpinist Ivan Bučer iz Ljubljane. — Predavanje bodo spremljale mnogoštevilne izbrane skioptične slike z naših gora. Predavanje bo pod okriljem mariborskega zimskosportnega odseka SPD in že danes opozarjamo nanj vse ljubitelje naših planin!

Zakonska sprava pred sodniki. Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je obravnaval včeraj dopoldne malce neprijetno zadevo. Na zatožni klopi je sedel 52-letni slikar Franc Muhič iz Ključarovec pri Ormožu, ker je vrge svoj ženi Katarini v glavo lonec vrelega mleka. Skesano je obtoženec pred sodniki priznal svoje dejanje, zagovarjal pa se je, da je storil to v nagli jezi in žalosti, ker mu žena ni nič kaj preveč zvesta. Tako ji je kritičnega večera, bilo je to prve dni v letošnjem oktobru, ponovno očital nezvestobo in ni štedil z žaljivimi psovskami. Ker mu je žena zagrozila, da ga bo šla tožiti, je to moža tako pogrelo, da se je maščeval nad njo z loncem vrelega mleka. Žena je morala zaradi nevarnih opeklin iskati zdravniške pomoči v bolnišnici, moža pa so orožniki odgnali v zapore, kjer je predsedel vse do včerajšnje razprave. Pri razpravi mu je žena velikodušno odpustila krivdo in ga je zato mali senat obsodil samo na 15 dni zapore. Kazen pa je Muhič že prestal, saj je predsedel v zaporu 8 tednov.

Trije vloni v eni noči. Navadno se hočejo za praznike razni temni elementi prekrbeti z dobrimi jestvinami in založiti tudi z mesom in slanino. Preteklo noč je bila na delu taka vlonilska tolpa in obiskala dve mesnici in neko delikatesno trgovino. Na Vodnikovem trgu so vlonilci med drugo in tretjo uro jutraj s silo odtrgali ključavnico na vratih Radejeve mesnice in odnesli nekaj mesa in 150 Din drobiža. Poskusili so vloniti tudi v mesnico na vogalu Koroške ceste in Strme ulice, toda bili so pregnani. Nič boljše sreče pa niso imeli, ko so obiskali Kovačevo delikatesno trgovino v Jezdarski ulici. Vrata so odprli s ponarejenimi ključi in prebrskali vse predale, ker so očividno iskali tudi denar. Odnesli so nekaj masla, slanine in raznih sladkarij. Vsi trije vloni so bili rano jutraj prijavljeni policiji, ki zasleduje energične zločinske vlonilce.

Nov grob. V Marijini ulici je včeraj do poldne po dolgem in mučnem trpljenju umrla v starosti 48 let g. Franja Ferenčeva. Pogreb bo jutri v petek ob 15. uri iz mrtvašnice na Pobrežju. Bodi blagi slovenski materi ohranjen lep spomin, žalujočemu soprogu, otrokom in ostalim sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 12. decembra ob 20. uri: »Urli grof Celjski.« Red. B.

Četrtek, 13. decembra ob 20. uri: »Konflikt.« Red C. Znižane cene. Zadnjič.

Petek, 14. decembra: Zaprto.

Sobota, 15. decembra ob 20. uri: »Žalujoči ostali.« Red A.

Nedelja, 16. decembra ob 20. uri: »Carjevič.« Red D.

Alsbergova drama »Konflikt« zadnjičkrat in po znižanih cenah. »Konflikt« je izredno globoka in učinkovita drama nemškega pisatelja Alsberga, ki je bil obenem eden najboljših nemških odvetnikov. Poslednja uprizoritev tega zanimivega dela je v četrtek 13. t. m. za red C. Velja jo znižane cene.

Nušičeva komedija »Žalujoči ostali« je jedka satira na pogoltno žlahto, ki preži na dediščino za bogatim pokojnikom. Komedija je pisana jako zabavno, nastopajoči tipi so orisani z mojstrsko plastičnostjo. Ob nedavni premieri je to delo doseglo izvrsten uspeh in je sijajno zabavalo. Ponove ga v soboto 15. t. m. za red A.

Abonentje reda D dobe v nedeljo 16. t. m. Leharjevo opereto »Carjevič«. Če kdo izmed p. t. abonentov ne bi te predstave želel v nedeljo, naj to izvoli javiti pri gledališki blagajni, da mu »Carjevič« nakaže kedaj pozneje.

Zopet požar na Dravskem polju. Na Dravskem polju je predvčerajšnjim zopet gorelo. V Trničah je izbruhnil ogenj v skednju posestnika Spričnika in je bil ves gospodarski objekt na mah v plamenih. Le z največjo težavo se je posrečilo posestniku rešiti živino iz gorečega hleva, ki ga je ogenj, kakor tudi poleg stoječe gospodarske poslopje, uničil do tal. Ognjeni zubli pa so zajeli tudi sosedov skedenj in ga prav tako vpepelili. Ogenj je povzročil po nesrečnem naključju posestnik Spričnik sam. Krmil je živino v mraku in si pri tem svetil s petrolejko, ki mu je eksplodirala. Škoda, ki jo trpi oba posestnika, je precejšnja na 100.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnino.

Nad svojim zdravjem je obupala včeraj popoldne 27-letna delavka Fani Hoinikova. Že del časa je bolehal za neko boleznijo in ji je zdravnik pripisal tudi morfijski kot zdravilo. Ker pa ji je postajalo vedno slabše, je zaužila iz obupa večjo dozo morfijskega kot ji je predpisal zdravnik. Posledice so bile hude in so nesrečno delavko morali reševalci prepeljati nezavestno v bolnišnico.

Huda prometna nesreča. Na državni cesti med Mariborom in Bohovo se je pripetila predvčerajšnjem huda prometna nesreča. Neki tovorni avto, ki je vozil v smeri proti Bohovi, je zadel ob vprego konja, last posestnika Jerneja Baumana iz Pangerce, in ga podrl s tako silo na tla, da je konj poginil. Konj je bil vreden okrog 5000 Din.

Drobna policijska kronika. V Ključavničarski ulici je prenočila neka Marija R., ki se je napila vina in se grdo vedla na ulici. Tam so dobili streho tudi Bogomir Z., ki se je spozabil nad svojo sorodnico in ji izkušal storiti silo, neka Roza V. zaradi prepovedanega povratka, neki Karl S. zaradi beračenja, Herman K. pa zaradi prestopka obrtnega reda. Na policiji se je zglašil zobotehnik Boštjan Vičgele in prijavil, da mu je včeraj popoldne neznan tat ukradel iz kleti v Židovski ulici s kolesa 200 Din vredno dinamno svetiljko. Zabeleženo imajo nadalje prijavo o nezgodi, ki je doletela 52-letnega upokojenega železniškega sprevodnika Luko Andrejca. Andrejč se je sprehajal po Aleksandrovi cesti včeraj popoldne in dobil epileptičen napad, da so ga reševalci spravili v bolnišnico. Tudi kronika poskušanih samomorov se je povečala za 1 primer. Zaradi nesrečne ljubezni je nameraval v smrt neki mlajši moški in se zastrupil z ogljikom. Prijavljenih je bilo policiji nadalje več razgrajčev in pijancev, ki so kalili nočni mir.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 6.2 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 5.7 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 16 stopinjah 732, reduciran na ničlo pa 730; relativna vlaga 90; vreme je oblačno in rosi; vremenska napoved pravi, da bo vreme nestalno.

Važno nacionalno vprašanje

NAŠE IN TUJE ZAVAROVALNICE.

Zavarovanje je ustanova, ki nudi posameznikom možnost, da se zaščitijo pred zemlji posledicami požara in drugih elementarnih nevarnosti ter si preskrbe za svojo starost za preživljanje potrebna sredstva, za prezgodnjo smrt svoji družini varnost, da ne pade v bedo in ne trpi pomanjkanja. Zavarovalna ustanova, ki je v gospodarskem in socialnem oziru važna, koristna in dobra, je v naši državi še dokaj razvita, a v nacionalnem oziru zelo zanemarjena. Iz premij, ki jih plačujejo zavarovalnici, se stekajo pri zavarovalnicah velike vsote, ki služijo za plačilo škod, stroškov in za ustanavljanje posebnih skladov, za katastrofalne škode v elementarnem zavarovanju ter za poravnavo obveznosti iz življenjskega zavarovanja. Ni vseeno, kdo razpolaga s temi vsotami in če je njih uprava v rokah tujca ali domačina. Tujec nikdar ni bil prijatelj našega naroda ter ni nikdar upošteval njegovih nacionalnih čustev in še manj se oziral na njegova kulturna in gospodarska stremjenja in težnje.

V naši državi posluje 23 zavarovalnic, od katerih je 17 tujih in samo 6 domačih. V rokah tujega kapitala je torej tri četrtine v naši državi poslujočih zavarovalnic in le ena četrtina zavarovalnih zavodov je domačih. Med domače zavode ne moremo namreč šteti one zavarovalne družbe, katerih ustanovitev je bila sicer dovoljena od naših oblasti in imajo svoj sedež v naši državi, a so povsem odvisne od tujega kapitala, kar je jasno izraženo v tem, da so v njihovih upravnih tujerodne osebe, ki so izraziti predstavniki tujega kapitala. Če pogledamo uprave teh zavarovalnic, nam postane to takoj očito in je prav posebno vidno pri zavarovalnih družbah »Dunav« in »Zednjene zavarovalnice«, ki so nastale iz fuzije prejšnjih treh zavarovalnic: »Vardar«, »Triglav« in »Herceg-Bosna«, katerih aktivna in pasiva so prevzele. Druge tuje zavarovalnice vsaj ne krijejo svojega tujega porekla, ampak so svoje nazive, kakor jih imajo v tujini, zadržale.

Zadnjič smo že omenili, da imajo tuja podjetja dve tretjini celokupne požarne premije in naše domače zavarovalnice samo eno tretjino. Še veliko slabše je razmerje v življenjskem zavarovanju. Celokupna zavarovana vsota v življenjskem zavarovanju je v letu 1932 iznašala 3.710 milijonov Din, od katerih odpade na zavarovalnice s tujim kapitalom 2.821 milijonov Din in na naše domače zavaro-

valnice samo 889 milijonov Din. Zavarovana vsota je v letu 1933 zaradi odpada zavarovanj nekoliko padla in je iznašala 3.462 milijonov Din, od katere imajo zavodi s tujim kapitalom 2.618 milijonov Din, naše domače zavarovalnice pa samo 844 milijonov Din. Tuji velekapital ima torej skoro tri četrtine zavarovane vsote, med tem ko imajo domače zavarovalnice komaj eno četrtino celokupne zavarovane vsote.

Poglejmo še premije v življenjskem zavarovanju: V letu 1933 v naši državi producirana življenjska premija je iznašala 161 milijonov Din, od katere imajo tuji zavodi 123 milijonov Din in na domače zavarovalnice odpade samo 38 milijonov Din. V roke tujega kapitala pride torej ¾ celokupne življenjske premije in naše domače zavarovalnice prejmejo komaj eno četrtino!

V nacionalnem oziru je to res žalostna slika naše zavarovalne stroke. Večina kapitala pri tujih družbah je nemškega izvora. Nemštvo nikdar ni bilo prijazno našemu narodu. Tako je bilo v stari Avstriji in nič bolje ni v sedanjí Avstriji, ki

dejansko noče priznati naše narodne manjšine na Koroškem in v šolskem vprašanju noče izpolniti niti malenkostne obveznosti, ki ji jo nalaga mirovna pogodba. Vsem je še v spominu postopanje Heimatschutza, ki je življenjsko ogrožal naše najboljšie brate na Koroškem in jim uničeval domove. In prav v zadnjem času so Slovenci na Koroškem doživeli novo hudo krivico, ker v predsedstvo koroškega stanovskega deželnege zbora ni bil imenovan noben član slovenske narodne manjšine, čeprav je Slovencev ena tretjina koroškega prebivalstva.

To so pač žalostne razmere in še vedno nosimo svoja zavarovanja družbam, v katerih posluje nam sovražni tuji kapital. Nekateri se jeze na državno upravo, češ, da takim družbam ne bi smela dati dovoljenja za poslovanje. Oblast je pri tem nedolžna, ker se mora držati določb mirovnih pogodb, po katerih se poslovanje mora dovoliti, odnosno se ne sme prepovedati. Ker je prepoved nemogoča, moramo poseči po samoobrambi, ki naj obstoja v tem, da se vsak nacionalno zaveden človek zavaruje samo pri domačih družbah, in tako skuša po svojih močeh do skrajnosti izvesti načelo: Svoji k svojim! »Pohod«.

Prvodecembrska proslava in zasaditev Aleksandrove lipe pri Sv. Marjeti ob Pesnici

Vsako leto so Šmarječani proslavljali zedinjenje na najsvečanejši način, in sicer navadno prvi dan za šolsko mladino, drugi dan za občinstvo. To zaradi tega, ker jim primanjkuje večjih prostorov za prireditve, ker v kraju žal ni dvoran, telovadnic in slično. Letošnja proslava je bila istotako svečana, vendar tužno resna, kajti njega, našega zedinitelja in pravega prvodecembrskega slavilca nam je ugrabila roka plačanega zločinca. Vsa proslava se je pričela ob pol 8. uri jutraj s slovesno službo božjo. Po njej se je šolska mladina s člani vseh tukajšnjih društev, gasilcev in krojnih in mnogoštevilnim občinstvom zbrala na izhodnem pobočju cerkvenega griča, da prisostvuje svečani zasaditvi Aleksandrove lipe.

Lepo lipovo drevo je oskrbel s posodo za spomenico vred predsednik občine g. Alojz Schliker. Zasaditev je otvoril šolski upravitelj g. Vauda in govoril o staroslovanskem drevesu — vaški lipi, zbirališču naših pradedov ob radostnih in tužnih urah, pozival je, naj tudi nam postane ta lipa sveto drevo — čuvarica z nami vred srečnejših rodov in časov Jugoslavije. Prečital je nato spomenico, ki

je bila v stekleni in bakreni cevi zaponana pod korenine in se glasi:

»Danes ob 16. obletnici našega zedinjenja smo občani občine Sv. Marjeta ob Pesnici, združeni in zastopani po vseh tukajšnjih ustanovah in društvih, v spomin po zločinski roki, dne 9. okt. 1934 v Marseilleu mučeniške smrti padlega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja zasadili to lipo in ji dali ime: Aleksandrova lipa. Na tem mestu je poprej stalo mogočno trnjevo drevo akacija, kateri je viharnega dne v juliju leta 1914 bil zlomljen vrh in glavne veje, iz česar je ljudska govorica sklepala na hudo nesrečo in prišla je 4-letna svetovna vojna. Za trnjevim drevesom — lipa, slovansko drevo. Tu blizu hiše božje in šole, tu v sredi in v srcu občine naše naj vedna klicalka ter opominjevalka k vršitvi Viteza zadnjih besed nam bo: Čuvajte Jugoslavijo!«

Temu so sledili podpisi zastopnikov vseh marjeških uradov in društev, pa tudi podpisi mnogih občanov in učencev. Po tej zasaditvi so se šolska mladina in vsi ostali proslavitelji podali v šolo k skupni proslavi, ki je bila zelo obsežna,

Arija iz Trubadurja,

ki jo igra vaš sosed na pokvarjenem gramofonu, vas sigurno moti pri delu. Ali vas ne moti tudi vaš kašelj?

Jejte **Bronhi** bonbone

pa ne boste več kašljali.

Kašelj manjši ali večji

Bronhi uspešno spreči.

PROIZVOD »UNION« ZAGREB

saj je obsegala v lepo okrašenem razredu 21 točk, in sicer govorov, deklamacij, recitacij, govorečih zborov itd., iz katerih je bilo posneti vse momente našega zedinjenja, globoko tugovanje za pokojnim Zediniteljem in ljubav ter zvestoba mlademu kralju Petru II. Zlasti so učinkovali trije manifestačno podani govoreči zbori. Po tej proslavi je otvoril zapri-sežno Sokolsko sejo starosta br. Šuman in ob resni pozornosti prečital po nastopu sokolske dece prvodecembersko poslanico, kateri je sledila ustmena in pismena zapisnega članov Sokolske čete.

Sport

Okrožni odbor LNP, službeno. Delegirala se za službujočega odbornika pri prvenstveni tekmi ISSK Maribor rezerva: SK Rapid rezerva g. Kasperja, pri prvenstveni tekmi SK Rapid: ISSK Maribor pa g. Ilovarja. Tajnik.

Poverjenišstvo JLAS, službeno. Drevo ob 20. bo v hotelu »Orel« (velika dvorana) poročal g. Bergant o občnem zboru JLAS, ki je bil preteklo nedeljo v Zagrebu. Klubi naj pošljejo zanesljivo svoje opolnomočene delegate.

Zaključek jesenskega tekmovanja za prvenstvo LNP. Prihodnjo nedeljo se bo v Mariboru odigrala najzanimivejša tekma v jesenskem delu prvenstvenega tekmovanja LNP, takozvani mariborski »derby«. Naša Svoboda pa bo morala potovati v Ljubljano, kjer se bo srečala z Ilirijo. V nedeljo bodo torej mariborski klubi nastopili zadnjič v letošnji sezoni.

Naša nogom. repoz. odpotovala v Pariz. Danes je odpotovala jugoslovanska nogometna reprezentanca v Pariz, kjer bo v nedeljo 16. t. m. nastopila proti reprezentanci Francije. Našo državo bodo v Parizu zastopali: Glaser, dr. Ivković, Matošić, Petrovič, Gayer, Lechner, Glišović, A. Živković, Marjanović, Vujadinović in Zečević.

Kulturne vesti

Žalujejoči ostali

PROSLAVA SEDEMDSESTLETNICE BRANISLAVA NUŠIČA.

Kakor vsa jugoslovanska gledališča, je proslavilo v soboto tudi naše mariborsko sedemdesetletnico življenja največjega srbskega komediografa, večno mladega in rezkovedrega Branislava Nušića z njegovo najnovejšo komedijo »Žalujejoči ostali« (Užaoščena porodica). Siže je izvršten, težko bi komediograf našel hvalestnejši snov za komedijo. Umre bogat trgovec samec in zapusti oporoko, ki naj se, ako ne bi bilo nujne potrebe, odpre šele štirideseti dan po smrti. In zbero se po njegovem pogrebu vsi, ki so in niso bili njegovi sorodniki, pa vendar pri čakujejo, da postanejo srečni dediči. So to skoraj same dvomljive eksistence: sreski načelnik v pokoju z mračno politično preteklostjo, trgovec v stečaju, oguljen občinski uradnik, brezposeln meščan, večni študent, njihove žene in povrh še lahkomiselna vdova. Klanjajo se veličini in plemenitosti pokojnika in preže vsi po vrsti na plen — kakor šakali ali hijene. Naposled se kar vsi nasele v pokojnikovi hiši — da bi »čuvali« zapuščino. Toda oporoka jih spet vrže na cesto: pokojnik jim je zapustil le drobtinice — vse ostalo premoženje dobe dočlejši neznana nezakonska hči, cerkev in kulturne ustanove. In plemeniti pokojnik se spremeni v hipu v — izmeček človeštva.

Zares — sijajen siže. Iz njega bi se dala ustvariti komedija najboljšje kvalitete, Branislav Nušić je pa napravil bolj

burko, ljudsko veseloigro, ki ne dosega njegovih prejšnjih, najboljših del. Da je komedija postala manj učinkovita v slovenščini g. Josipa Vidmarja, ki jo je prevedel, je sicer res, a dobra komedija bi morala ohraniti svojo pravo moč tudi v prevodu. Tako je komedija »Žalujejoči ostali«, kot rečeno, le ljudska veseloigra. Ako je pa presojamo s tega stališča, je prav dobra in sprejemljiva. Režiser g. Jože Kovič jo je menda tako tudi pojmoval in zrežiral. V splošno dobri režiji pa manjka večja izdelanost posameznih scen in mestoma srbijska karakterizacija, kar pa je precej tudi krivda posameznih igralcev. Celo po zunanosti so bili popolni le nekateri. Drugi so bili preveč Slovenci. To omenjam zaradi tega, ker je način Nušičevega dojemanja ambienta iz srbijskosti poleg jezika eden glavnih elementov gradnje, in sicer element, ki bi se bil lahko tudi pri nas bolj ohranil, kakor se je, saj živimo s Srbijanci že šestnajst let v najtesnejši skupnosti. V tem oziru sta bila najbližja originalu še gđ. Kraljeva in g. Gorinšek. Inszenacija, ki je v vseh treh dejanjih ista, je pa bila prav okusna.

G. Grom je upodobil upokojenega sreskega načelnika Agatona Arsića igral sko prav posrečeno, bil pa je po svoji zunanosti prej avstrijski, ko pa srbijski upokojenec. Bolje je lokaliziral svojega trgovca Tanasija Dimitrijevića g. Furijan, ki je bil tudi sicer dobro ka-

rakteriziran. Igralsko svojski je bil tudi občinski uradnik Proka Purić g. Pavla Kovića, samo po zunanosti je bil preveč deklasiran podeželski Slovenec. Dobro srbijsko karakteriziran, ne samo po maski, ampak tudi po gesti in besedi je bil brezposeln meščan Trifun Spasić g. Gorinška. Dijak Mića Stanimirović g. Medvena je pa plaval nekod na povprečnosti, nad katero je zrastle le kdaj pa kdaj. V splošnem posrečeno je pa podal g. Nakrst odvetnika dr. Petrovića.

Med igralkami je dosegla najboljšo tipizacijo Srbijanka po maski, gesti in ostalem gđ. Elvira Kraljeva in dokazala, da se zna živeti tudi v take like, kot je Tanasijeva žena, ki ji niso najbližji. Tudi ga. Dragutinovića je živela kot Agatona žena Simka v vzdušju Nušičevega okolja. Gđ. Starčeva je v ulogi Prekove žene Gine spet preveč igrala in je mimo tega izbrala še ton govora, ki ni prikladen za prepričevanje in bi se morala od njega čim bolj oddaljati povsod, ne samo tu. Svojevrsna vdova Sarka je pa bila ga. Zakrajško v a, ki je živela ves čas v izvrstno zadeti tipiki lika, kakor ga je avtor ustvaril in si ga gotovo tudi želel na odru. Ga. Savinova je odigrala prikupno nezakonsko hčerko Danico, ga. Gorinškova je pa oživela epizodno ulogo Damićine tete.

Kontakt med odrom in avditorijem ni bil trajen, dasi je bilo gledališče pri premieri polno. Videlo se je, da so ogrevale zares intimo le posamezne scene. Vendar je bilo ob takih trenutkih obilo neprisiljenega smeha in sem prepričan, da ga bo tudi pri vseh reprizah. »r.

Slovenski pravopis in pravorečje. Ničesar Slovenci ne pogrešamo tako, kakor knjigo o slovenskem pravopisu in pravorečju, ki bi bila dovolj avtoritativna, da bi mogla odstraniti sedanjo že obupno zmedo. Zato moramo iskreno pozdraviti vest, da jo bomo dobili najbrž že jeseni prihodnjega leta. Ker tega potrečnega vprašanja posameznik — pa naj bi bil še tak strokovnjak in taka avtoriteta — ne bi mogel rešiti, se je v okrilju Znanstvenega društva v Ljubljani ustanovila posebna komisija prvih slovenskih jezikoslovcev. Tvorijo jo: dr. F. Ramovš, dr. A. Breznik, dr. R. Nahtigal, dr. F. Kidrič, dr. I. Prijatelj in dr. I. Grafenauer. Delo je že v polnem teku in je tudi gradivo že zbrano. Šestnajst slovenistov je prebralo v glavnem vse, kar je bilo v slovenščini natisnjene v zadnjih štiridesetih letih in zabeležilo okoli 40.000 besed, ki sodijo v pravopis in okoli 10.000 besed, ki naj bi jih vsebovalo pravorečje. Izdajo dela je omogočil nek zasebni slovenski mecen.

Zvonček, 3. Letošnja (šolsko leto) tretja številka tega mladinskega mesečnika objavlja vsebino: Ksemija Jelšnikova »Sveti Miklavž v peklu«, Lamouche - A. Debeljak »Čudežni ključek«, »Račun«, »Tehniki v živalstvu«, Arnošt Adamič »Koruzni frontnik Sandi«, »Doma izgotovljene igrače«, »Zvončkari se uče stenografije«, M. Jezernikova »Srečni Miklavžki«, »Pogumni deček«, P. Flere »Pavliha«, V. Bitenc »Sveta zemlja« in »Iz mladih peres«. Na ovitku so uganke i. t. d.

»Čuvajte Jugoslavijo!«

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

»Ni namenjena za javnost, le meni v veselje in v kras za moj dom.« je odgovoril Degraw. »Veliko ljudi ne bo videlo slike, samo vam sem jo hotel pokazati. Mož, ki je njej rešil življenje, mi je drag kakor brat; zato ste vi izjema.«

»Verjemite mi, da cenim vaše zaupanje,« je odgovoril Byrd. »Tudi ni potrebna radovednost, ako vas vprašam, če se mislite poročiti z gospodično Rogersovo?«

»Vprašanje je le, če se ona hoče poročiti z menoj, Byrd.«

Policist je gledal umetnika s pazljivim pogledom.

»Torej je za vas življenjskega pomena, da postane ona vaša žena?«

»Ona je zame največja sreča na zemlji. Še moja umetniška slava in čast mi ni tako pri srcu, kakor ona. Življenje brez nje si ne morem več misliti. Težko bi prenesel ločitev te mesece, da nisem dovrševal njeno sliko, gledal njen obraz.«

»Potem samo obžalujem, da je tako neizmerno bogata,« je odgovoril Byrd podarjajoč.

»Enako tudi jaz,« je pritrdil umetnik, in čelo se mu je zmrščilo.

»Bilo bi vam torej ljubše, da ni posestnica teh milijonov?«

»Veliko ljubše.«

»Zapreka pa vam ne bo?«

»Ne, če me ljubi.«

»Ali niste o tem prepričani? V Velikem Baringtonu niste nič dvomili.«

»To je bilo pred tremi meseci. Med tem so ji dvorili v vseh velikih modnih kopalnicah v Saratogi, Mont Desertu, Newportu; ves svet je ležal pred njo na kolnih. Neki angleški lord ji je celo ponudil roko, kakor mi je znano iz časopisov. Takemu laskanju in oboževanju nasproti menda ni bila popolnoma brezčutna.«

Policist mu je resno odgovoril:

»Če je tako plemenita, kakor jo vi sodite, potem ostane vse to brez vpliva na njo. Toda ...«

Zaupen pogovor je umetniku prijal, gledal je Byrda poln pričakovanja; ko pa ni nadaljeval, ga je vprašal razdraženo:

»Kaj naj pomeni vaš »toda«? Ali jo smatrate za neodkritosrčno, ali je bila zavest na delu, da škoduje ljubljenu dekletu?«

»Nikakor ne. Splošno jo hvalijo in občudujejo njeno izbrano vedenje, dostojanstvo in ljubkost in se izprašujejo, ali je to uspeh njenih gledaliških studij, da

igra tako izborni vlogo velike dame. Od raznih stvari sem si dal pripovedovati, kaj govorijo o njej, zakaj zanima me vedeti, kako učinkuje nenadno bogastvo na značaj, kakršen je njen. Reči moram, da sem slišal le ugodne stvari.«

»In vendar imate svoj »toda«?«

»Mogoče zato, ker se mi zdi že v navadnem življenju drznost poročiti tako bogato damo; v vašem primeru pa še posebno, ker se je izvršila sprememba sreče tako naglo.«

»Ostuden denar!«

»Znano vam je, Degraw, da so moji na zori o življenju resni. Posebno pa smatram ljubezen in medsebojno spoštovanje za temelj zakonske sreče. Ako vas torej prosim, da ste previdni in natančno presodite, ali lahko zaupate ženski svoj čas in življenjsko srečo, je to le prijateljski opomin. Hudo bi me zadelo, ako bi vaša umetniška slava in mir vaše duše postala žrtev ženske sebičnosti.«

»Tega se ni bati; ako me poroči, stori le zato, ker me ljubi. Vplivnejši možje kakor sem jaz, se ji klanjajo; moja umetniška slava še niti ni utemeljena.«

»Ne gre za to. Poglejte se vendar enkrat v ogledalu — ni vsak tak Adonis. Seveda vas ljubi — toda. Že zopet ta nesrečni »toda«; gotovo vam že postajam neznošen?«

Bilo je toliko odkritosrčnega sočutja,

v Byrdovi naravi, da bi se še občutljivejša narava kakor Degrawova ne čutila žaljene. Policistovi ugovori ga torej niso razjezili, pač pa so ga tembolj vznemirili in mu zatemnili rožnato sliko bodočnosti.

»Morem si pač misliti, da ste slišali kaj neugodnega o gospodični Rogersovi, na kar me hočete pripraviti.«

Byrd je odkimal.

»Ničesar podobnega. Prosim vas le kot prijatelj, da vas ne omamita njena lepota in bogastvo, dokler niste prodrli v globino njenega bistva.«

Molče je zagnil Degraw krasno sliko signorine, kakor da jo hoče čuvati pred takim pogovorom, ter je rekel:

»Znano vam je, Byrd, kako zelo sem se vas oklenil v zadnjem času. Ne oziraje se na vaš poklic in na najino prejšnje znanje, ste mi sedaj edini prijatelj, s katerim se morem o tem prevažnem predmetu odkrito pogovoriti. Ako me tudi ljubi, bi se ne počutil popolnoma srečnega, kajti muči me misel, da bi poročil damo, ki se ima za svoje ogromno premoženje zahvaliti občudovanju drugega moža. Naše razkošje, sijaj naše okolice, bi bili darovi njegove ljubezni. Ne mogel bi tega prenašati brez sramu in ljubosumnosti.«

(Se bo nadaljevalo.)

Sokolstvo

Sokolsko društvo Maribor Matica. Bratje in sestre, ki zaradi zadržanosti niso prisegli 1. decembra, se pozivajo, da to store pred starostjo društva v četrti 13. t. m. ob pol 20. uri v društveni sobi v Narodnem domu, I. nadstropje, levo. Pozivamo brate in sestre, da izvršijo svojo sokolsko dolžnost.

Sokolsko društvo Maribor II. na Pobrežju poziva svoje članstvo, ki iz tehničnih razlogov ni moglo položiti pismene in ustne prisega na dan 1. decembra 1934, da položi to obvezno prisego v petek, dne 14. decembra 1934 ob 19. (7.) uri v mali Renčljev dvorani!

Sokol Maribor III. poziva vse one člane, ki iz tehničnih razlogov niso položili zaobljube na praznik 1. decembra, da pridejo zanesljivo v četrti 13. t. m. ob pol 20. uri v krčevinsko šolo k zapisem. Kdor bi ne prišel, bo črtan iz imenika članstva. — Načelnik opozarja vse starejše brate, da je telovadba za starejšo vrsto redno ob pol 20. v telovadnici na Zrinjskega trgu.

»Vrnitev« na odru Sokolske čete Sv. Trojica v Slov. goricah. Dramski odsek Sokolske čete Sv. Trojica v Slov. goricah uprizori v nedeljo, dne 16. decembra 1934 ob 20. uri v dvorani br. Ernesta Goloba pretresljivo dramo iz poveljnega življenja, delo znanega dramskega pisatelja Vomerbergerja. Vloge so zelo posrečeno razdeljene, upanje je, da bo dosežen najboljši uspeh. Ljubiteljem dramske umetnosti se obisk toplo priporoča!

Sokolska četa pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Dan 1. decembra se je lepo in mogočno proslavil tudi v naši četi. Po službi božji smo se korporativno z zastavo na čelu podali k br. Ernestu Golobu. Prostorna dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička. Br. starosta je otvoril z lepim nagovorom svečano sejo ter obenem obrazložil pomen 1. decembra za nas vse, posebno pa za nas Sokole. Nadaljnji spored je potekel tako, kot je bil zasnovan za vse edinice Sokola. Sokolsko zaobljubo je polagalo vse članstvo ki je bilo vse navzoče. Vsi smo si bili v srcu edini, a še bolj so se nam vtisnile v srce zadnje besede našega velikega kralja: »Čuvajte Jugoslavijo!«

Kamnica

Obnovitev občinske organizacije JNS v Kamnici. Kamniški naprednjaki nameravajo v kratkem obnoviti občinsko organizacijo JNS, ki je po smrti pokojnega šolskega upravitelja g. Frana Čepeja samo še životarlila, čeprav se je pojavilo pri zadnjih občinskih volitvah več kandidatnih list JNS. Kamničanom pa je dobro znano, da mnogi tistih ljudi, ki so se štutili v nacionalno politično stranko, niso bili nikdar njeni prijatelji in nikdar pra-

vi zagovorniki jugoslovanske ideje. Nekaj vnetih Kamničanov je pridno na delu, da zopet obnovijo občinsko organizacijo, ker ne bi mogli prenesti sramote, da bi mariborski meščani kazali s prstom na lepo Kamnico, kamor tako radi zahajajo. V kratkem bo skupen sestanek vseh pristavev in somišljenikov in bo na sestanku izvoljen nov odbor, ki se bo v polni meri zavedal svojih dolžnosti.

Smrt stare kamniške korenine. Preteklo nedeljo so na kamniškem pokopališču ob ogromni udeležbi pokopali priljubljenega posestnika g. Ivana Henja, znanega pod imenom »Hajšani«. Pokojnik je imel vedno v svojem življenju odprto srce za reveže, in noben ni šel praznih rok z njegovega doma. Henjevo hišo v Kamnici, ki jo pozna tudi mnogo Mariborčanov, je zadnji dve leti zadela huda nesreča. Kmrť je pokosila v tem času kar štiri člane rodbine, zadnjega med njimi posestnika Ivana, ki ga bodo ohranili v Kamnici v trajnem in častnem spominu.

Ptuj

Zapisega rezervnih častnikov v Ptuj. V nedeljo 9. t. m. se je vršila zapisega rezervnih častnikov v vojašnici Kralja Petra. Navzočih je bilo čez 200 rezervnih častnikov iz ptujskega in ljubljanskega okraja. Pri tej priliki je imel poveljnik mesta g. major Manojlović na navzoče prav lep patriotičen govor. Zapisega je izvršil honorarni vojni kurat, gvardijan ptujskih kapucinov g. p. Jožef Lapuh, ki je po izvršeni zapisem celebriral službo božjo. Pri tem svečanem aktu je sviral ptujska mestna godba.

Mestno poglavarstvo v Ptuj razglaš sledeče: Glasom naloga poveljnika mariborskega vojaškega okrožja, se morajo do konca tega leta pobrati od lastnikov živine, vozov in dvokoles vsi vojaško-komorski, odnosno potrdilni listi. V sni slu gornjega se naroča, da vsi lastniki živine, vozov in dvokoles, ki so bila pregledana od vojaške komisije v letu 1933, in ki imajo vojaško-komorske, odnosno potrdilne liste, da jih prinesejo do 25. decembra 1934 k tukajšnjemu poglavarstvu in jih oddajo na policiji.

Zapisega obveznikov se bo vršila v nedeljo 16. t. m. v vojašnici Kralja Petra ob 10. uri. Opozarjajo se vsi obvezniki, naj bodo točno ob določenem času na določenem mestu, ker se bo pred prisego izvršilo izklicavanje. Vsak obveznik, ki se ne bi odzval, bo najstrožje kaznovan ter bo moral na lastne stroške v Maribor k prisegi. Obvezniki pravoslavne vere bodo prisegli v Mariboru, zato naj se nemudoma prijavijo, da se bodo mogle pravočasno zahtevati brezplačne karte.

Falsifikat stodinarskega bankovca. Ob priliki tombole, ki jo je priredila gasilska četa v Dornavi, je pri blagajni nekdo

vtihotapil 100-dinarski falsifikat. Na sled so prišli falsifikati šele sedaj in je tudi oseba izsledena, ki je denar spravila v tečaj, ni še pa ugotovljeno, kdo je bankovec ponaredil. Falsifikat ni nikaka umetnost in se takoj spozna od pravega. Sodišče je uvedlo preiskavo.

Divji lovci. Divji lovci so zopet začeli svoje zločinsko delo in postavljajo zanke za zajce. Enega teh sovražnikov divjačine so zasačili te dni v gozdu v Starošincih pri Cirkovcah, ko je nastavljal zanke. Nastavljene zanke (100) so orožniki zaplenili, storilca pa ovadili sodišču.

Dober plen orožnikov. Ptujski orožniki so prijeli 25-letnega Julija Koresa iz Sv. Roka ob Sotli, ker je že delj časa osumljen, da je kradel kolesa. Pri hišni preiskavi so našli veliko zalogo ukradenih koles in raznih delov. Zalogo so zaplenili, Koresa pa izročili sodišču.

Nezgoda. V bolnišnico so prepeljali 69-letno prevzitarico Uršulo Pučkovo iz Smolincev. Kobila jo je brcnila tako nesrečno, da ji je zlomila desno podkoleno.

Žrtve požara. Dne 5. t. m. je pri posestniku Marku Horvatu v Trbegovcih, okraj

Ljutomer, izbruhnil požar, ki je vpepelil celo domačijo. Pri reševanju živine v hlevu je na Horvata padel goreči strop in ga pokopal pod seboj. K sreči so gasilci opazili nesrečo in ga rešili smrti, dobil pa je tako težke poškodbe, da so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili smrtno nevarne opekline in je malo upanja, da mu rešijo življenje. Marko Horvat je star že 70 let in je ugleden posestnik v Trbegovcih.

KLUB NESREČNO POROČENIH.

Znano je, da imamo v Mariboru več 100 raznih društev in klubov, kluba, kakršen pa je bil osnovan v Parizu, pa še nimamo. Tam so ustanovili klub nesrečno poročenih in je število njegovih članov naglo raslo in doseglo 2000. Od teh je v klubu 1300 moških in 700 žensk. Namen kluba je nuditi svojim nesrečnim članom nekaj veselja. Najbrže bi se tak klub obnesel tudi pri nas.

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Razno

PLETILNI STROJ

za nogavice zamenjam za šivalni stroj. Slovenska 26 pletarna. 5094

V najem

GOSTILNA

na prometnem kraju Maribora se da takoj v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 5098

PEKARNO

z vsem inventarjem na prometni cesti v Mariboru oddam takoj v najem. Vprašati v Mariboru, Smetanova ul. 59 5067

Kupim

KUPIM in plačam takoj perzijske preproge, moška in ženska kolesa, staro pohištvo, obleke, čevlje, srebrnino in drugo. Ko roška cesta 3 starinarina. 5097

Stanovanje

POŠTENO GOSPODIČNO sprejem na dobro in ceneno hrano ter lepo stanovanje s 1. januarjem. Pobreška cesta 9-I. 5098

GOSPODIČNE

ali gospode sprejem na stanovanje. Rajčeva ul. 3. 5090

TRISOBN

elegantno stanovanje v novi vili v Turnerjevi ulici se odda. Vprašati v upravi »Večernika«. 5101

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO

oddam s 15. decembrom. Tatlenbachova ul. 20-I. 5096

SOBO

oddam. Ciril-Metodova ul. 18. prtiličje levo. 5102

SOBO

opremljeno, sončno, poseben vhod elektr. luč, za dva ali enega uradnika ali oficirja, oddam takoj. Stritarjeva ulica 5-I. 5092

V CENTRU

oddam lepo opremljeno sobo, separirano, za 200 Din. Naslov v upravi lista. 5095

Pol zastoj dobite

telovnike, puloverje, barhende, platno i. t. d. v

Trpinovem bazarju

Oglejte si izložbe!

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znanecm pretužno vest, da je naša iskrenoljubljena, nepozabna mati

Franja Ferenc

dne 12. decembra ob 9. uri predpoldne po dolgem mučnem trpljenju mirno preminula. Pogreb bo v petek, dne 14. dec. 1934 ob 15. uri iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. Sv. maša bo v soboto 15. dec. 1934 ob pol 9. uri v frančiškanski župni cerkvi.

Maribor, dne 12. decembra 1934.

Žalujoči: **Franjo**, soprog, **Krista**, hčerka, **Miroslav**, sin in ostalo sorodstvo.